

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

78000 Бања Лука, Бана Милосављевића 8
Република Српска, БиХ
Тел: +387 (0) 51 / 211 286
Факс: +387 (0) 51 / 211 312
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај
о пословању Главне службе за ревизију јавног сектора
Републике Српске за 2003. годину**

Бања Лука, 30. март 2004. године

Садржај

1	Увод	1
2	Материјални услови рада	2
2.1	Буџет	2
2.2	Пословни простор	2
2.3	Информационе технологије	3
3	Запосленост	3
4	Извршене ревизије у 2003. години	4
5	Финансијско пословање Главне службе у 2003. години	7
5.1	Биланс стања	8
5.2	Биланс успјеха	9
6	Рад Координационог одбора институција за ревизију институција у БиХ	10
7	Сарадња са међинародним институцијама	11
8	Сарадња Главне службе са мадијима	12
9	Основе плана рада Главне службе за 2004. годину	12

1 Увод

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске (у даљем тексту: Главна служба) формирана је на основу Закона о ревизији јавног сектора РС (Сл. гласник РС, број 18/99) као независна институција која за свој рад одговара Народној скупштини Републике Српске.

Сагласно са чланом 6. наведеног Закона, главни ревизор има обавезу да до 31.03. текуће године поднесе Народној скупштини РС извјештај о пословању Главне службе за протеклу годину.

У Извјештају Главне службе за 2003. годину, обухваћени су: материјални услови у којим је Главна служба радила, остварена запосленост, извршене ревизије, финансијско пословање, рад Координационог одбора ревизорских институција БиХ, сарадња са међународним институцијама као и основе плана рада Главне службе за 2004. годину.

Основни циљ Главне службе је да повећа транспарентност, а самим тим и одговорност, за рационално трошење средстава у јавном сектору. На тај начин доприносимо демократском, економском и друштвеном развоју Републике Српске.

Наши основни задаци су дефинисани Законом о ревизији јавног сектора и укључују ревизију рачуна Владе и њених министарстава, јавних институција и фондова, предузећа која су већинском власништву Републике Српске и јединица локалне самоуправе. Код клијената које ревидирамо, имамо овлаштења да обављамо ревизију тачности и истинитости финансијских извјештаја, ревизију правилности, односно усклађености пословања са важећим законима и ревизију ефикасности и економичности у трошењу буџетских средстава.

У току 2003. године Главна служба је обављала ревизије истинитости и тачности финансијских извјештаја које су укључивале и провјеру правилности, односно усклађености рада клијената са законском регулативом.

Главна служба за ревизију је у току 2003. године завршила 3 и започела 6 посебних ревизије по захтијеву.

Значајно је напоменути да се Главној служби обраћа за захтјевом за ревизију све више субјеката: Народна скупштина са својим закључцима, Влада, општински одборници, синдикати, државна предузећа као и групе грађана и појединци. Захтјеви се, углавном, односе на провјеру истинитости и објективности представљања финансијских извјештаја и пословања, (не)поштавања одредби Закона о набавци производа, услуга и уступања радова и других прописа. Због све већег броја захтијева за специјалним ревизијама који могу да утичу на редовне планиране

активности Главне службе, Народна скупштина Републике Српске је 13. маја 2003. године донијела Закон о измјенама и допунама Закона о ревизији јавног сектора Републике Српске, који је објављен у Службеном гласнику РС, број 39/2003. У наведеним измјенама наведено је:

"Главни ревизор, у било које вријеме извршиће посебне ревизије, на захтијев Народне скупштине Републике Српске, ревизије по захтијевима осталих органа и организација, у складу са програмом рада. Посебне ревизије, изузев ревизија које захтијева Народна скупштина, биће предузете по властитом дискреционом праву Главног ревизора, који може одбити да изврши затражену ревизију или одгодити за наредни период."

Ревизије су обављене у складу са INTOSAI стандардима које је усвојио Координациони одбор врховних институција за ревизију у Босни и Херцеговини, као и Стандардима ревизије Републике Српске.

2 Материјални услови рада

Главна служба је у 2003. години радила у много повољнијим условима него ранијих година, прије свега захваљујући Народној скупштини РС, која је својим закључцима константно давала подршку овој институцији и тражила од Владе да побољша услове за рад, што је Влада у својим могућностима и чинила.

2.1 Буџет

У члану 5 Закона о ревизији јавног сектора Републике Српске наведено је: "Средства за Главну службу за ревизију се обезбјеђују у Буџету Републике Српске. Министар финансија обезбјеђује пренос средстава из Буџета на рачун Главне службе за ревизију".

Народна скупштина РС је усвојила буџет Главне службе за 2003. годину у износу 1.331.500 КМ.

2.2 Пословни простор

Главна служба се почетком 2003. године преселила у нови пословни простор. Влада РС је реализовала Закључке и Препоруке Народне скупштине Републике Српске, и донијела Одлуку о додјели пословног простора Главној служби за ревизију јавног сектора, са локацијом у улици Бана Милосављевића бр. 8, Бања Лука. Главна служба је у нови пословни простор преселила 28. фебруара 2003. године, те је стекла много боље услове за рад у наредним годинама.

2.3 Информационе технологије

У току 2003. године реализована је набавка савремене компјутреске опреме у вриједности 83.291,50 еура. Набавку опреме финансирала је шведска Агенција за међународну сарадњу и развој (SIDA). Стручна особа из Главне службе била је укључена у процес припреме и реализације набавке.

Испоруци опреме претходиле су одговарајуће обуке професионалног ИТ особља као и одговарајућа обука свих запослених који користе рачунар.

Значајан дио опреме је испоручен и инсталиран крајем новембра и почетком децембра 2003., чиме је отпочела фаза тестирања.

Компјутерска мрежа Главне службе за ревизију укључује сервере у сједишту и одјељењу у Бијељини те радне станице и мрежне штампаче. Сви ревизори опремљени су преносивим рачунарима.

У току имплементације, посебну пажњу посветили смо дефинисању сигурносних правила и тестирању функционалности различитих сигурносних рјешења. Активности на изради и усвајању формалних документа који се односе на сигурност, настављају се и у току 2004. године.

3 Запосленост

У складу са Закључком Народне скупштине РС, Главна служба је крајем априла 2003. године, основала одјелење ревизије у Бијељини, које је смјештено у просторијама Фонда за дјечију заштиту.

У току 2003. године, у складу са Правилником о организацији и систематизацији радних мјеста из 2001. године и допунама систематизације у 2002. години, запослили смо два виша и два млађа ревизора у одјељењу ревизије у Бијељини.

Преглед планираног и стварног броја запослених на дан 31.12.2003. године дат је у слиједећој табели:

Запослени – планирани и остварени број		
	Планирани број	Запослено 31.12.2003.
Главни ревизор	1	1
Замјеник главног ревизора	1	1
Виши ревизор	9	9
Компјутерски ревизор	1	1
Млађи ревизор	8	8
Служба општинских послова	9	8
Укупно:	29	28

Народна скупштина Републике Српске је крајем априла 2003. године, последице више од двије године, именовала замјеника главног ревизора и тиме је битно утицала на побољшање рада Главне службе.

Из табеле је видљиво да нисмо попунили једно радно мјесто у Служби општинских послова – радно мјесто преводиоца. Поступак попуње ће се обавити у 2004. години.

Главни ревизор је, у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и Закључака Народне скупштине РС о кадровском и материјалном јачању Главне службе, поднио захтијев Влади РС о допуни систематизације Главне службе за 6 ревизора који ће бити обучавани за ревизије учинка и специјалне ревизије које намјеравамо да обављамо у наредном периоду.

4 Извршене ревизије у 2003. години

Главна служба за ревизију јавног сектора РС је у периоду од 01.03.-31.12.2003. године извршила 45 ревизија и сачинила 45 ревизијских извјештаја. У складу са чланом 14. став 5. Закона о ревизији јавног сектора РС, 36 извјештаја је достављено Одбору за привреду и финансије Народне скупштине РС, Министру финансија и ресорним министрима. Девет извјештаја достављено је одговорном руководству ревидираног клијента, из разлога што се ти извјештаји консолидују у збирном извјештају (филијале Фонда здравства у консолидованом извјештају Фонда). Главна служба је достављала ревизорске извјештаје и Влади РС.

Главна служба је, у оквиру својих редовних активности, извршила ревизију финансијских извјештаја за 2002. годину код два јавна фонда РС. То су: Консолидовани извјештај Фонда здравственог осигурања Републике Српске и појединачни извјештаји сваке филијале овог Фонда и финансијски извјештаји Фонда за пензијско и инвалидско осигурање РС.

Главна служба је у току 2003. године, поред планираних, завршила 3 посебне ревизије по захтјеву. Крајем 2003. године започели смо 6 посебних ревизија, по захтјеву, које планирамо завршити у 2004. години.

Главни ревизор је, након завршетка сваке ревизије, достављао прелиминарни извјештаје ревидираној институцији која је, у законом допуштеном року, могла доставити примједбе. Након разматрања евентуално достављених примједби и одлуке да ли их прихвата или одбија, главни ревизор је правио коначни извјештај о обављеној ревизији институције и достављао га институцијама у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске.

На 25 прелиминарних извјештаја, од укупно 45, ревидирани клијенти су доставили примједбе. Главни ревизор је изразио позитивно мишљење код 2 ревидираних клијената, мишљење са резервом код 21 клијената и негативно мишљење код 12 клијената. Код 10 клијената, Главни ревизор није могао изразити мишљење.

Сви ревизорски извјештаји које је објавила Главна служба садрже закључке о утврђеним неправилностима и препоруке за њихово отклањање.

Структура ревидираних клијената наведена је у слиједећој табели:

Назив	Ревидирано
Министарства	20
Буџетски корисници - остали	6
Владине агенције	5
Јавни фондови са филијалама	11
Специјалне ревизије	3
Укупно:	45

Преглед ревидираних клијената наведен је у слиједећој табели:

Редни број	Преглед ревизија извршених по плану Главне службе за 2003. год.
1	Министарство управе и локалне самоуправе
2	Комисија за хартије од вредности
3	Централни регистар хартија од вредности
4	Министарство здравља и социјалне заштите
5	Министарство рада и бор. инвалид. заштите
6	Уставни суд РС
7	Министарство привреде и енергетике
8	Министарство спорта и омладине

Редни број	Преглед ревизија извршених по плану Главне службе за 2003. год.
9	Министарство за избјегла и расељена лица
10	Министарство вјера
11	Министарство трговине и туризма
12	Министарство одбране
13	Министарство саобраћаја и веза
14	Пореска управа РС
15	Републичка управа царина
16	Републички девизни инспекторат
17	Министарство унутрашњих послова
18	Министарство финансија
19	Министарство просвјете
20	Министарство за урбанизам и грађевинарство
21	Министарство индустрије и технологије
22	Секретеријат Владе РС са буџетском резервом
23	Министарство правде
24	Консолидовани извјештај Буџета РС
25	Републичка дирекција за путеве
26	Фонд за инвалидско и пензионо осигурање РС
27	Републичка управа за геодетске и имовинско-правне послове
28	Биро за односе са међународним судом у Хагу
29	Дирекција за приватизацију РС
30	Фонд здравственог осигурања консолидовани обрачун на нивоу Фонда
31	Фонд здравственог осигурања Стручне службе Фонда
32	Фонд здравственог осигурања Филијала Бања Лука
33	Фонд здравственог осигурања Филијала Зворник
34	Фонд здравственог осигурања Филијала Требиње
35	Фонд здравственог осигурања Филијала Србиње
36	Фонд здравственог осигурања Филијала Српско Сарајево
37	Фонд здравственог осигурања Филијала Бијељина
38	Фонд здравственог осигурања Филијала Приједор
39	Фонд здравственог осигурања Филијала Добој
40	Републички хидрометеоролошки завод РС
41	Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде РС
42	Републичка дирекција за воде РС

Ред. број	Специјалне ревизије извршене по захтјеву
43	"Радио телевизија РС", Ревизија годишњег обрачуна за 2002. годину по захтјеву Народне скупштине РС
44	"Кристал банка" Бања Лука по захтјеву Народне скупштине РС
45	"Топлана" Приједор по захтјеву Владе РС

У току 2003. године Главна служба је примила тридесет и пет захтјева за специјалним ревизијама од стране државних предузећа, општина, група радника и других, које није могла планирати и извршити са постојећим бројем запослених ревизора. Као што је већ истакнуто, измјенама и допунама Закона о ревизији дат је приоритет захтјевима Народне скупштине Републике Српске.

5 Финансијско пословање Главне службе у 2003. години

Главна служба за ревизију јавног сектора РС је, у складу са Правилником о финансијском извјештавању и годишњем обрачуну буџета у Републици Српској, прописаним од стране Министра финансија, састављала периодичне и завршне извјештаје и обрачуне за 2003. годину, и достављала их Министарству финансија – сектору за трезор, институцији задуженој за пријем завршних рачуна буџетских корисника ради консолидовања и извјештавања.

Главни ревизор је, на основу Правилника о попису средстава и извора средстава, потраживања и обавеза, донио Одлуку о формирању пописне комисије и издао Рјешење са задатком да се изврши попис целокупне имовине Главне службе са стањем са 31.12.2003. године. Пописна комисија је извршила попис, сачинила елаборат о попису и који је доставила рачуноводству Службе. Инвентурне разлике, вишкови и мањкови нису утврђени пописом.

Извршен је и попис средстава, преузетих од Канцеларије за координацију пројекта Свјетске банке у одвојене пописне листе које су достављене Министарству финансија, пошто се та средства књиговодствено прате у Министарству финансија.

Осврћући се на пословање Главне службе у 2003. години, наводим слиједеће податке из Биланса стања и Биланса успјеха са образложењима:

5.1 Биланс стања

	Опис	Претходна година	Текућа година	Индекс 4/3
1	2	3	4	5
1	Новчана средства	366.467	647.886	177
2	Краткорочна потраживања	299.975	166.566	56
3	Стална средства	66.409	118.998	179
	Укупна актива	733.451	933.450	127
4	Краткорочне обавезе и разграничења	301.790	181.468	60
5	Извори средстава	61.783	118.998	193
6	Ревалоризациони ефекти	4.626	-	-
7	Нераспоређени вишак прихода и расхода	365.252	632.984	173
	Укупна пасива :	733.451	933.450	127

У билансу стања, под ставком Новчана средства у износу од 647.886KM, налазе се из неутрошена средства за набавку опреме и инсталацију и успостављање ИТ мреже, добивена на основу Одлуке Владе РС у ранијем периоду.

Под редним бројем 2 у колони 4 налазе се Потраживања од Буџета РС по основу недозначених средстава на име дијела плата за јуни и јули 2001. године и Потраживања од Буџета РС за грант за мјесец децембар 2002.

Иста потраживања су смањена у текућем периоду за 46% из разлога што је Влада РС пренијела дио бруто плата из ранијег периода.

До повећања сталних средстава под тачком 3 дошло је због набавке опреме и намјештаја у текућем периоду (опремање новог пословног простора).

Нераспоређени вишак прихода над расходима односи се на неутрошена средства из ранијег периода. Укупно стање средстава и извора средстава у односу на прошлу годину повећано је за 27% и износи 933.450 KM.

5.2 Биланс успјеха

1	Опис	Предходна година	Текућа година	План	Индекс	
					4/3	4/5
1	2	3	4	5	6	7
1	Бруто плате и накнаде	744.064	922.771	968.800	124	95
2	Накнаде	30.852	37.891	57.600	123	66
3	Доприноси послодавца	16.042	19.701	-	123	-
4	Путни трошкови	20.769	37.237	41.900	179	89
5	Трошкови енергије	3.838	5.096	5.200	133	98
6	Трош. комуналних услуга	8.924	14.188	15.700	159	90
7	Набавка материјала	15.185	25.137	36.700	165	68
8	Трош. услуга превоза и горива	2.989	4.167	36.300	139	11
9	Закуп имовине и опреме	60.990	19.125	70.600	31	27
10	Трош. текућег одржавања	7.007	12.871	13.000	184	99
11	Трош. осигурања и банкарских услуга	6.973	3.856	4.200	55	91
12	Уговорене услуге	15.247	14.222	14.700	93	97
Укупни расходи		932.880	1.116.262	1.264.700	120	96
13	Капитална улагања	-	63.328	66.800	-	95
14	Приходи из буџета	1.026.250	1.268.168	1.264.700	129	100
15	Непорески приходи	12.666	7.218	-	59	-
Укупни приходи		1.038.916	1.338.714	1.331.500	129	101
Вишак прихода		106.036	222.452	-	210	-
Мањак прихода		-	-	-	-	-

Планирани издаци у буџету за 2003. годину износе 1.331.500 КМ. Стварно остварени трошкови у 2003. години Главна службе, износе 1.179.590 КМ и мањи су за 11,50% од планираних расхода који су предвиђени буџетом за 2003. годину.

До повећања трошкова у текућој години у односу на протеклу годину за 20% је дошло због опремања новог пословног простора и кадровске попуње Службе у 2003. години.

Укупни остварени трошкови у 2003. години су мањи су за 151.910 КМ од планираних трошкова у буџету за исту годину.

Вишак прихода над расходима у 2003. години остварен је у износу од 222.452 КМ из слиједећих разлога: попуна радних мјеста (замјеник главног ревизора, 6 ревизора) извршена је половином године, једно радно мјесто није попуњено (преводацац), и мање је уложено у опрему.

Ако се посматра индекс трошења средстава у односу на планиране трошкове за 2003. годину, види се да се Главна служба рационално понашала приликом трошења средстава.

6 Рад Координационог одбора институција за ревизију Б и Х

Главни ревизор и замјеник главног ревизора Републике Српске су, на основу члана 8 Закона о ревизији јавног сектора, чланови Координационог одбора институција за ревизију у Босни и Херцеговини. Координациони одбор одређује и осигурава стандарде за провођење ревизије. Координациони одбор институција за ревизију у Босни и Херцеговини чине: главни ревизор и замјеник главног ревизора јавног сектора Републике Српске, генерални ревизор и замјеник генералног ревизора из Уреда за ревизију буџета/прорачуна Федерације БиХ, генерални ревизор и замјеници генералног ревизора из Канцеларије за ревизију институција БиХ.

Значајан помак у развоју ревизорских институција у БиХ је израда водича за ревизију. Водич за ревизију је незамјенљиво средство у модерној врховној ревизорској институцији, које олакшава ревизијски рад, даје основу за контролу квалитета и истовремено служи као водич за упознавање новозапосленог особља.

Све три институције за ревизију у БиХ, путем Координационог одбора, покренуле су иницијативу на изради властитог ревизијског водича. Као резултат те иницијативе, настао је Водич за ревизију у чијој изради су учествовали ревизори из Главне службе за ревизију Републике Српске, Уреда за ревизију буџета/прорачуна Федерације БиХ и Канцеларије за ревизију институција БиХ, уз асистенцију и помоћ Шведске државне канцеларије за ревизију. Овај водич, као основу, има искуства из међународно прихваћених стандарда за независну спољну ревизију институција власти.

Координациони одбор је у 2003. години одржао седам сједница. На сједницама је доминирала расправа и договори око наставка обуке запослених у ревизији коју обавља Шведска државна канцеларија за ревизију. Утврђене су дуге и кратке листе активности по програму логички оквирни приступ (LFA).

7 Сарадња са међународним институцијама

У току 2003. године настављене су активности у оквиру Пројекта за институционалну изградњу капацитета ревизијских институција у Босни и Херцеговини, коју финансира шведска Агенција за међународну сарадњу и развој (SIDA) .

Дана 27. фебруара 2003. године, Главни ревизор јавног сектора Републике Српске, Генерални ревизор из Уреда за ревизију буџета/прорачуна Федерације БиХ и Генерални ревизор из Канцеларије за ревизију институција БиХ, уз присуство амбасадора Краљевине Шведске и Генералног ревизора из Шведске, потписали су Меморандум о разумјевању са Шведском државном канцеларијом за ревизију. SIDA је обезбједила донацију у износу од око 4.000.000 ЕУР-а за развој ревизијских институција у БиХ.

У току 2003. године, из средстава донације, реализована је набавка савремене компјутерске опреме за ревизијске институције у БиХ, вриједна 289.757,50 ЕУР-а, У оквиру ове набавке, Главна служба је добила компјутерску опрему вриједну 83.757,60. Стручна особа из Главне службе учествовала је у процесу припреме и реализације набавке.

Главна служба је у току 2003. године била укључена у програме обуке, трансфера знања и експертске подршке, које организује и пружа Шведска државна канцеларија за ревизију.

Главни ревизор и замјеник су учествовали на радним састанцима везаним за различите међународне пројекте као што су: Пројекат увођења система интерних контрола и Пројекат реформе јавног сектора.

Главни ревизор јавног сектора РС је у 2003. години одржао је више од 40 састанака са представницима међународних институција, као што су: OHR, Свјетска банка, Међународни монетарни фонд, OSCE, Шведска агенција за помоћ и развој (SIDA), SFOR и други.

Главни ревизор је у 2003. години био присутан на бројним састанцима које су организовале међународне институције, као што је, 727 Конференција у Лондону на тему "борба против организованог криминала на просторима Западног Балкана".

У току 2003. године Главну службу су, између осталих, посјетили: амбасадор OSCE-а за БиХ, господин Роберт Бикрофт, амбасадор Велике Британије, Конзул Велике Британије у Бањој Луци те представници амбасада САД и Њемачке у Бањој Луци. Приликом тих посјета исказана је подршка независности и професионалности рада Главне службе.

8 Сарадња Главне службе са медијима

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске остварила је врло добру сарадњу, како са писаним, тако и са електронским медијима. Наше одређење је да транспарентност и отвореност према медијима доприноси раду Главне службе, као и бржем развоју и јачању демократских промена, борби против свих девијација у друштву, а нарочито борби против криминала и корупције.

Наши извјештаји се редовно објављују на WEB страници, тако да су доступни свим заинтересованим лицима.

Дневне новине и недељни часописи објавили су бројне интервјуе са Главним ревизором, као и информације о раду и налазима у извјештајима које је објавила Главна служба.

Више пута сам учествовао у емисијама Радио телевизије Републике Српске и Алтернативне телевизије на тему “ревизија јавног сектора”.

9 Основе плана рада Главне службе за 2004. годину

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске је израдила Годишњи план рада за 2004. годину.

Приликом израде плана пошли смо од законом прописаних обавеза да обављамо ревизију финансијских извјештаја Буџета РС, владиних рачуна, њених министарстава и институција и јавних фондова РС године. У текућој години планирамо извршити и ревизије финансијских извјештаја појединих општинских буџета.

Предмет ревизије ће, како је наглашено, бити ревизија финансијских извјештаја и ревизија усклађености послатања са законским прописима.

У току 2004. године планирамо извршити 47 ревизија и завршити посебне ревизије по закључцима Народне скупштине, које смо започели крајем 2003. године .

Упоредо са радом на ревизији, планирали смо и низ активности, на континуираном унапређењу рада Главне службе међу којим су:

- израда методологије ревизије на основу Водича за ревизију,
- континуирана стручна обука ревизора из области финансијске ревизије,
- практична обука из области компјутерске ревизије,
- унапређење система контроле квалитета,
- обука и припреме за ревизију учинка,
- завршетак и усвајање документа ИТ стратегије,

- израда и усвајање формалних докумената ИТ сигурносне политике и израда одговарајућих процедура,
- имплементација INTRANET-а,
- наставак обуке корисника у кориштењу информационе инфраструктуре,
- проширење ИТ инфраструктуре у складу са пријемом нових ревизора,
- похађање курсева енглеског језика.

На реализацији наведених активности, које ће се обављати у оквиру Пројекта институционалне изградње ревизијских капацитета у БиХ, биће ангажовани сви запослени у Главној служби.

**Главни ревизор
Чеко Бошко**

Бања Лука, 30.03.2004. год.